

Barraca 2 de les Llobatones

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Torrent de les Llobatones
Alçada: 326

Coordenades:

Latitud: 41.6442
Longitud: 1.9011
UTM Est (X): 408486
UTM Nord (Y): 4610857

Classificació

Número de fitxa 08179 - 143
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Popular Contemporani Modern
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: El caramull està desplaçat i l'aigua de pluja entra a l'interior.
Protecció Legal
Observacions protecció: Decret 27/2011 del Consell Comarcal del vallès Occidental
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08178A00900009000000
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dc., 15/05/2019 - 02:00

Descripció

Barraca de pedra seca situada al vessant hidrogràfic esquerre del torrent de les Llobatonès, a la partida anomenada Fondo del Cisternot. L'accés es fa des del camí de Les Llobatonès després d'un revolt on s'observen una petita vall oberta amb els camps erms fins gairebé el final mirant de baixar-hi pel lloc més adient, ja que en bona part del seu recorregut està molt emboscada amb parets escarpades.

Es tracta d'una construcció del tipus àeria adossada en part al marge, de planta circular, que mesura 2,60 m de diàmetre interior. La porta, orientada al sud-oest mesura 1,05 m d'alçada per una amplada màxima de 0,65 m a l'exterior i de 0,60 a l'interior. Els muntants són rectes, amb una llinda plana i contra-llinda a l'interior. El gruix dels murs varia entre els 0,45 i els 0,50 m respectivament. La coberta és de volta per aproximació de filades o falsa cúpula amb la particularitat que té una forma lleugerament troncocònica. Per tal de poder suportar el pes, a més de la contra-llinda s'han col·locat a la part superior quatre falques travessades a mena de biga, que sobresurten cap a l'interior (una d'elles està partida). A l'exterior encara conserva gairebé tot el voladís, però ha perdut el recobriment de terra que lligada amb el pedruscall la impermeabilitza de les filtracions d'aigua. El caramull es conserva però la llosa de tancament està desplaçada i l'aigua de pluja entra a l'interior. La presència d'una gran mata i d'un càdec que creixen al davant mateix de la construcció, ha provocat alguns moviments estructurals a nivell de la coberta que es troba arran de marge. Té una espitllera orientada al nord-est.

Observacions:

Barraca inventariada per l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra de construccions de pedra seca, amb el codi número 3334.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Rellinars aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterassar el terreny i també en tines.

Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de

Bibliografia

- PLANS MAESTRA, Jaume (2009). Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat.
- RECALL HISTÒRIC DE MURA (2017). Pedra seca, pedra viva. Patrimoni vitícola i desenvolupament econòmic. Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans.
- RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.
- SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.
- SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.
- SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.
- SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

